

The Making of an Outcast

1. Rabbi Chaim Yosef Dovid Azulai, Chomat Anach to Shoftim 11:1

ואפשר לומר כי יפתח גבור חיל ועם כל זה השפיל עצמו ולא עשה שום מחלקת ולא בלבול, ונדהה מפני השעה וברח מפני אחיו. ואם היה הולך לאיזה עיר מא"י היה מחוייב לעלות לרגל ולאכול מעשר שני בירושלם, ומדי העלותו חש שמא יבא להתגרות ולחלוק עם זקני העיר ואחיו, לכן ברח לה"ל ששם אינו חייב לעלות לרגל כמ"ש התוס' ריש פסחים, ופטור ממעשרות. ובא וראה כמה זריז ונשכר ובורח מהמחלקת.

One could say that Yiftach was a mighty person, and yet he lowered himself and did not engage in strife or confusion, and the moment was lost and he fled from his brothers. Had he gone to a city in Israel, he would have needed to ascend for the pilgrimage and to eat *maaser sheni* in Jerusalem, and he was concerned that in ascending he would come to quarrel and dispute the elders of the city and his brothers. Therefore, he fled outside Israel, where he would not be obligated to ascend for the pilgrimage, as per Tosafot Pesachim (3b), and where he would be exempt from tithing. See how he was energetic and rewarded, and he fled strife.

2. Radak to Shoftim 11:1

בן פלגש גלעד היה, ונקראת "זונה" לפי שאינה עם בעלה בכתובה וקדושין, והיא כמו הזונה ואף על פי שהיא מיוחדת לו. וי"ת פונדקיתא כמו שתרג' ג"כ "רחב הזונה" פונדקית'. או הוא הענין בעצמו כי הזונה כמו הפונדקית שמפקרת עצמה. ובתר' של תוספתא "דא היא נימוסא הות בישראל מלקדמין דלא מיסתחרא אחסנתא משבטא לשבטא, ובכך לא הוה יכול גברא למיסב איתתא דלא משבטא, וכד הות איתתא דרחמא גברא דלא משבטהא הות נפקא מבי נשא בלא אחסנתא, והוה אנשי קרון לה פונדקיתא דרחימת גברא דלא משבטהא. וכן הוה ליה לאימיה דיפתח. ודומה כי הצריכו כל זה למתרגם לפי שאמר "לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה"...

He was the son of Gilad's concubine, who was called *zonah* because she lacked a ketubah and kiddushin with her 'husband', so that she was like a *zonah* even though she was monogamous;

And Yonatan rendered it as he did with "Rachav the *zonah*", an innkeeper; Or this is its own matter, for a *zonah* is like an innkeeper, making herself available;

And in the *targum* of an added portion, "This was the practice in ancient Israel, that a portion would not go from tribe to tribe, and so a man could not marry a woman from another tribe. When a woman loved a man who was not from her tribe, she left her family without inheritance, and people called her 'innkeeper' for she loved a man who was not of her tribe. And so happened with Yiftach's mother." It appears that the *metargem* needed all this because it said, "You will not inherit in our father's house, for you are the son of another woman."...

3. Tov Samuel II 10:6-8

4. Radak to Shoftim 11:3

אדון הארץ היה שמו "טוב"

The name of the master of the land was "Tov".

5. Abarbanel to Shoftim 11:3

בארץ טובה ורחבה, ומפני היותו בארץ טובה ושבעה התלקטו אל יפתח אנשים ריקים מבלי כסף ובלי שכר.

In a good, spacious land. Because it was good and satisfying land, empty men, without money or profit, gathered to Yiftach.

6. Empties

- Shoftim 9:4; Samuel I 22:2; Chronicles II 13:7
- Empty of character? Proverbs 12:11, 28:19; Samuel II 6:20

7. Ralbag to Shoftim 11:3

יודמה שיפתח היה מנהיגם והיו הולכים למלחמה תמיד ומשם חפרו אכלם:

And it appears that Yiftach was their leader, and they continually went to war, from which they extracted their food.

11:4-11 Turning to the Outcast

8. Ralbag to Shoftim 16, Lesson 2

השני הוא להודיע שאין ראוי לרדוף החלשים כי אין בשער עזרתם. הלא תראה מה שקרה לזקני גלעד...

The second lesson is to inform that it is inappropriate to pursue the weak because they lack support at the gate. You see what happened to the elders of Gilad...

9. Malbim to Shoftim 11:6

הקצין הוא העומד בקצה המחנה מחמת חשיבותו ומעלתו בגבורה או בעושר או בחכמה הגם שאינו ראש ומושל עליהם...

The *katzin* stands at the edge of the camp because of his importance and status, a function of strength, wealth or wisdom, even though he is neither head nor ruler...

10. Midrash, Bamidbar Rabbah 26:3

שהיה מבקש להדריכו למלחמה לפי שהוא עתיד להכניס את ישראל לארץ,

For he wanted to guide Yehoshua in war, since he would bring Israel into the land.

11. Ralbag to Shoftim 11:5

ולפי שכבר נתבאר לזקני גלעד שהיה יפתח מצליח במלחמותיו, באו אליו ואמרו לו שיהיה להם לקצין אם יהיה נלחם בעבורם בבני עמון...

And because it was already clear to the elders of Gilad that Yiftach was militarily successful, they came to him and told him he would be *katzin* for them, if he would fight for them against Amon...

12. Abarbanel to Shoftim 11:9

מה הכבוד הזה אשר אתם עושים אתי, והתקון על אשר עשו אחי נגדי, באמרכם שאלחם עם בני עמון ושאם אחרימם אהיה לכם לראש?

באמת ידעתי אני כי אם יתן ד' אותם בידי אנכי אהיה לכם לראש על כרחכם, כי איך לא אמשול על העם אשר אושיע אותם מאויביהם?
How are you honouring me, and how are you remedying what my brothers did to me, by saying that I will fight Amon and that if I destroy them then I will be your leader? Truly, I know that if Gd puts them into my hand then I will be your leader against your will! How could I not rule over the nation I save from their enemies?

13. Abarbanel to Shoftim 11:10

רוצה לומר שיגזור הוא כרצונו שיהיו הם הפצים בדבר, ומפני זה רצו לעשות אותו קצין ומושל עליהם קודם המלחמה...

Meaning, he could decree as he wishes, and they would willingly accept it. And because of this they wanted to make him *katzin* and ruler over them before the war...

14. Rashi to Shoftim 11:11

למקום שנאספו כולם, שהשכינה שורה על רוב צבור:

To the place where all of them had gathered, for the Shechinah is manifest upon a large group.

15. Radak to Shoftim 11:11

או הטעם כמו שפירשתי בספר יהושע כי היא המצפה שנועדו המלכים להלחם עם יהושע ומפני התשועה הגדולה שהיתה שם היה המנהג בישראל להקבץ שם והיה שם מזבח ובית תפלה ולאותה מצפה הלכו אנשי גלעד עם יפתח לדבר שם דבריהם לפני ד' במצפה:

Or the reason is as I explained in Yehoshua [11:3], that this was the Mitzpah where the kings gathered to battle Yehoshua. Because of the great salvation there, the custom in Israel was to gather there. An altar was there, and a place for prayer, and to that Mitzpah the people of Gilad went with Yiftach, to speak their words before Gd in Mitzpah.

11:12-28 An attempt at diplomacy

16. A history Bereishit 32:5-6; Bamidbar 20:14-17; Ezra 5:11-17

17. Talmud, Chullin 60b

"כי חשבון עיר סיחון מלך האמורי היא, והוא נלחם במלך מואב וגו'" מאי נפקא מינה? דאמר להו הקב"ה לישראל, "אל תצר את מואב". אמר הקב"ה: ליתי סיחון ליפוק ממואב, וליתו ישראל וליפקו מסיחון; והיינו דאמר רב פפא: עמון ומואב טיהרו בסיחון.

"For Cheshbon was the city of Sichon, King of the Emorites; he had fought the king of Moav, etc. (Bamidbar 21:26)"
What's the difference?! For Gd had told Israel (Devarim 2:9), "Do not besiege Moav". Gd said: Let Sichon come and remove it from Moav, and let Israel come and remove it from Sichon. Thus Rav Pappa said: Amon and Moav were purified in Sichon.

18. Abarbanel to Shoftim 11:12

זכר שיפתח (אחרי שהושם עליהם לראש) עשה כמנהג המלכים והשרים ושלה מלאכי שלום למלך בני עמון קודם שילחם עמו
It mentioned that Yiftach (after he was made the leader) acted as kings and nobles do, and he sent agents of peace to the King of Amon before going to war with him.

19. Midrash Tannaim to Devarim 20:10

וקראת אליה לשלום גדול הוא השלום שאף במלחמה צריכין שלום שנ' וקראת אליה לשלום וה"א (ב כו) "ואשלה מלאכים ממדבר קדמות דברי שלום לאמר" ואומ' (שופ' יא יב) "וישלח יפתח מלאכים אל מלך בני עמון לאמר."
"And you shall sue for peace" – Peace is great, for even war requires peace, as in, "And you shall sue for peace."
And thus it said (Devarim 2:26), "And I sent agents from the Kedemot Wilderness with words of peace, to say," and "And Yiftach sent agents to the King of Amon, to say. (Shoftim 11:12)"

20. Ralbag to Shoftim 11:15

וידמה ששלח לו בראשי הדברים השניים "כה אמר יפתח" כי אולי יפתח היה מפורסם ביניהם בגבורה, ורצה מפני זה להודיעו כי הוא המושל על ישראל כדי שישמר מלך בני עמון מלהלחם עם ישראל:
And it appears that he sent him, at the start of the second message, "So declares Yiftach," for perhaps Yiftach was well-known among them for his strength, and he wanted to inform [Amon] that he was now ruling Israel, so that the King of Amon would be careful not to go to war with Israel.

21. Abarbanel to Shoftim 11:17

יאמר שישראל כאשר עלה ממצרים ובא עד קדש, מיד שלח מלאכים אל מלך אדום וגם אל מלך מואב...
It says that when Israel ascended from Egypt and came to Kadesh, they immediately sent messengers to the King of Edom, and to the King of Moav...

22. Radak to Shoftim 11:24

אתה שואל הארץ שהיא ממואב, ומלך האמורי לקחה ממואב ולא הצילו כמוש אלהיו, וכן היה בפי המושלים "אוי לך מואב אבדת עם כמוש", ואם כן הוא שהארץ היתה לך וכמוש היה אלהיך, את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש, כי הוא לא היה יכול להציל הארץ מיד מלך האמורי, וד' אלקינו הוריש מלך האמורי מפנינו וירשנו את הארץ ההיא:
You ask for the land which is from Moav. The Emorite king took it from Moav, and Kemosh, his god, did not save him. And so tellers of parables said, "Woe is you, Moav; you are lost, nation of Kemosh (Bamidbar 21:29)." If so, that the land was yours and Kemosh was your god, then whatever your god Kemosh will take for you, you will take. He could not save the land from the Emorite king, and Hashem our Gd conquered the Emorite king from before us, and we took that land.

23. Ralbag to Shoftim 11:24

ואמר לו על צד הלעג: הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש, כי לא יכול כמוש אלהיהם להצילם מיד סיחון...
And he said to him mockingly: That which your god, Kemosh, will take for you, you will take. For their god, Kemosh, could not save them from Sichon...

24. Radak to Shoftim 11:25

המלחמה היתה ששלח בלעם לקלל אותם והנה הוא לא נלחם עם ישראל בעבור ארצו...
The war was that he sent Bilam to curse them. But he did not fight Israel for his land...